

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Klagenemnda for offentlige anskaffelser
Postboks 511 Sentrum
5805 BERGEN
Maria Førland

Deres ref.

Vår ref.
2025/0266-10

Saksbehandler
Maria Førland

Dato
26.03.2025

Avvisning av klage på offentlig anskaffelse

Klagenemndas sekretariat viser til deres klage av 14. februar 2025 på offentlig anskaffelse av rådgivningstjenester innen VA-faget og VA-anlegg. Vi har besluttet å avvise klagen som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 9. Grunnen er at klagen klart ikke kan føre frem.

Nedenfor gis en oppsummering av bakgrunnen for klagen og sekretariatets vurdering.

Bakgrunn:

- (1) Alver kommune (heretter *innklagede*) kunngjorde 12. desember 2024 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rådgivningstjenester innen VA-faget og VA-anlegg. Anskaffelsens verdi er i konkurransegrunnlaget punkt 1.3 estimert til å være 40-80 millioner kroner. Tilbudsfristen var 16. desember 2024.
- (2) I konkurransegrunnlaget punkt 1.3 fremgikk det at innklagede hadde til hensikt å inngå rammeavtaler med tre leverandører for å dekke innklagedes løpende behov for tilgjengelig VA-faglig kompetanse. Oppdragene skulle blant annet omfatte prosjektering, tekniske beskrivelser, utarbeidelse av kalkyler m.m. Avtalens varighet var angitt til to år, med en opsjon på å forlenge avtalen med ett år av gangen, inntil to år.
- (3) I konkurransegrunnlaget punkt 5.2.2 ble det oppstilt følgende krav til tilbyders økonomiske og finansielle kapasitet:

Kvalifikasjonskrav	Dokumentasjonskrav
Leverandøren skal ha tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet til å kunne gjennomføre kontrakten.	Kredittvurdering/rating, ikke eldre enn 1 år, og som baserer seg på siste kjente regnskapstall. Alternativt leveres det årsregnskap for å dokumentere tilsvarende.

Det kreves at tilbyder er kredittverdig, og har økonomisk soliditet med minimum kredittscore A iht. vurdering foretatt i CreditPro fra Kredittopplysningsbyrået Bisnode AS eller tilsvarende anerkjent kredittbyrå.	For selskap som ikke kan kredittvurderes skal godkjente regnskapstall vise tilfredsstillende god kredittverdighet og tilstrekkelig økonomisk gjennomføringsevne, eventuelt fremlegge ethvert annet dokument som tilbyder anser egnet.
---	---

- (4) Av konkurransegrunnlaget punkt 5.6 fremgikk en «[n]ærmere beskrivelse av kvalifikasjonskravet 'øvrige økonomiske og finansielle krav'». Om kvalifikasjonskravet var det beskrevet følgende:

«[...] Oppdragsgiver forbeholder seg uansett retten til å innhente økonomisk informasjon fra andre kilder hvis det fremstår som tvilsomt om kravet er oppfylt eller ikke.

Alle innhentede og eventuelt innleverte opplysninger vil danne grunnlag for en helhetsvurdering av om kvalifikasjonskravet er oppfylt».

- (5) Innen tilbudsfristen den 16. desember 2024 ble det inngitt 13 tilbud, deriblant tilbud fra klager. Klager viste i sitt tilbud til en C-rating i kredittvurderingssystemer fra Myscore.
- (6) Klager mottok avvisingsbrev den 14. januar 2025. Innklagede begrunnet avvisningen med manglende oppfyllelse av kvalifikasjonskravene til teknisk og økonomisk kapasitet. I begrunnelsen ble det vist til at klagers kredittvurdering viste en score på 48 av 100, moderat risiko og med rating «C». Kravet om kredittscore A ble dermed ikke ansett oppfylt.
- (7) Samme dag kom klager med innsigelser til innklagedes vurdering av klagers kredittscore. Klager fremholdt at Bisnode benyttet et annet ratingsystem, og at deres karakter «C» i realiteten tilsvarte en «A» etter Creditsafe/Myscore sitt system. Klager fremholdt at de derfor oppfylte kvalifikasjonskravet til kredittscore.
- (8) I brev datert 20. januar 2025 ble avvisningen opprettholdt og videre begrunnet. Innklagede svarte følgende:

«Avvisningen opprettholdes, på grunnlag av kravet om at leverandøren skal ha tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet for å kunne gjennomføre kontrakten, ikke er oppfylt.

Rammeavtalens estimerte verdi i hele avtalens levetid er satt mellom 40 og 80 millioner kroner ekskl. mva.

Deres årsregnskap for 2023 viser at firmaet ikke har tilstrekkelig økonomisk kapasitet til å oppfylle kontraktens plikter.

Det er ikke satt et minimumskrav for årsumsetning for kvalifisering i anbudskonkurransen, da dette vil vurderes skjønnsmessig. Etter vårt anskaffelsesfaglig skjønn er det naturlig at terskelen for omsetning må være vesentlig høyere for å kunne oppfylle kravet om tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet for å kunne gjennomføre kontrakten».

- (9) I svarbrev av 21. januar 2025 opprettholdt klager sine innvendinger mot avvisningen. Klager fremholdt at dersom det gjaldt et krav om «*vesentlig høyere*» omsetning enn det klager kunne vise til, måtte det fremgå uttrykkelig i konkurransegrunnlaget.
- (10) Avvisningen ble opprettholdt av innklagede.
- (11) Saken ble bragt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser 14. februar 2025. Innklagede har bekreftet at de vil avvente kontraktsinngåelse til saken i påvente av klagenemndas behandling.

Sekretariatets vurdering:

- (12) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder anskaffelse av rådgivningstjenester innen VA-faget og VA-anlegg som er en tjenesteanskaffelse. Anskaffelsens verdi er i konkurransegrunnlaget punkt 1.3 estimert til kr. 40-80 millioner kroner. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser 17. juni 2016 nr. 73 følger anskaffelsen forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene del I og del II jf. forskriften § 1-1, jf. § 1-5 og §§ 5-1 og 5-3.
- (13) Klager anfører at innklagede har brutt anskaffelsesregelverket ved å avvise klager fra konkurransen. Dette er av klager begrunnet med at konkurransegrunnlaget ikke legger opp til en helhetsvurdering av kvalifikasjonskravet, men at kravet må anses oppfylt gjennom dokumentasjon av godkjent kredittscore. Subsidiært anføres det at klager uansett, etter en helhetsvurdering, oppfylder kvalifikasjonskravet. Til dette har innklagede innvendt at kvalifikasjonskravet åpner opp for at det skal foretas en helhetsvurdering av leverandørenes økonomiske gjennomføringsevne.
- (14) Partene er enige om at klagers kredittvurdering med C-rating i Myscore tilsvarer en A fra ratingsystemet Bisnode. Sekretariatet tar først stilling til spørsmålet om kvalifikasjonskravet åpner opp for en helhetsvurdering, eller om kvalifikasjonskravet må anses automatisk oppfylt ved fremvisning av godkjent kredittscore.
- (15) Oppdragsgiver skal avvise en leverandør som ikke oppfylder kvalifikasjonskravene, jf. forsyningsforskriften § 20-2 (1) bokstav a. Utgangspunktet for tolkningen av kvalifikasjonskravene er hvordan en rimelig opplyst og normalt påpasselig leverandør forstår kravene. Det kan ikke legges til grunn en snevrere eller videre forståelse av kravene enn hva en samlet vurdering av konkurransegrunnlaget gir grunnlag for, og det kan ikke innfortolkes krav som ikke fremgår av konkurransegrunnlaget, se HR-2022-1964-A (*Flage Maskin*) avsnitt 51 og EU-domstolens avgjørelse i C-27/15 (*Pippo Pizzo*) avsnitt 35 flg.
- (16) Det var oppstilt kvalifikasjonskrav om at leverandøren måtte ha «*tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet til å gjennomføre kontrakten*». Videre var det beskrevet at leverandøren måtte være «*kredittverdig*» og ha «*økonomisk soliditet med minimum kredittscore A iht. vurdering foretatt i CreditPro fra Kredittopplysningsbyrået Bisnode AS eller tilsvarende anerkjent kredittbyrå*».
- (17) Kvalifikasjonskravet ble nærmere utdypet i konkurransegrunnlaget punkt 5.6. Her het det at «*[o]ppdragsgiver forbeholder seg uansett retten til å innhente økonomisk informasjon fra andre kilder hvis det fremstår som tvilsomt om kravet er oppfylt eller ikke. Alle innhentede og eventuelt innleverte opplysninger vil danne grunnlag for en helhetsvurdering av om kvalifikasjonskravet er oppfylt*».

- (18) Slik sekretariatet leser kvalifikasjonskravet, var det overordnede vurderingstemaet hvorvidt leverandørene hadde god nok økonomi til å kunne håndtere kontraktsforpliktelsene. I denne vurderingen skulle innklagede ta i betraktning kredittratingen til leverandørene, men det var også adgang til å vektlegge andre økonomiske forhold. Det lå ingen automatikk i at kredittscore som tilsvarte A etter Creditpro/Bisnode sitt ratingsystem, skulle være tilstrekkelig for å oppfylle kvalifikasjonskravet. En normalt påpasselig leverandør måtte dermed ha forstått at innklagede ville gjøre en helhetsvurdering av leverandørenes økonomi, og sammenligne denne med kontraktsomfanget. Klagers anførsel om at kvalifikasjonskravet ble oppfylt ved påvist kredittrating A, fører dermed ikke frem. Spørsmålet blir om klager, etter en helhetsvurdering, oppfylte det aktuelle kvalifikasjonskravet.
- (19) Sekretariatet bemerker at oppdragsgiver har en skjønnsfrihet både ved fastsettelsen av kvalifikasjonskravene og ved vurderingen av den enkelte leverandør, jf. Flage Maskin avsnitt 43 og 54. Det sekretariatet skal prøve, er om skjønnsutøvelsen er usaklig eller vilkårlig, basert på feilaktig faktum eller i strid med de grunnleggende kravene i anskaffelsesloven § 4, se Flage Maskin avs. 54 og eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2023/182 avsnitt 38.
- (20) I helhetsvurderingen har innklagede særlig vektlagt klagers omsetning sett opp mot kontraktens verdi. Klagers omsetning i 2023 var på 2,696 millioner kroner. I 2024 steg omsetningen til 3,4 millioner kroner. Videre er det vektlagt at klager tre uker før de fikk kredittscore på 48 (moderat risiko), hadde en kredittscore på 26 (høy risiko). Den nåværende kredittscoren var dessuten i det nedre sjiktet av hva som ville aksepteres etter kvalifikasjonskravet. Til sist ble også klagers kortsiktige gjeld vektlagt i vurderingen.
- (21) Sekretariatet viser til at rammeavtalens estimerte verdi er 40 til 80 millioner kroner ekskl. mva. Dersom opsjonene på forlengelse utløses tilsvarer dette maksimalt en årlig omsetning på over 20 millioner kroner. Sekretariatet finner det klart at det var saklig å vektlegge at klagers årlige omsetning var betydelig lavere enn det som forutsettes i denne kontrakten. At kredittscoren i tillegg var i nedre sjiktet av hva som ville aksepteres tilsier også at innklagedes kvalifikasjonsvurdering var saklig
- (22) Sekretariatet har som følge av det ovennevnte ingen rettslige innvendinger til innklagedes kvalifikasjonsvurdering. Innklagedes vurdering har hverken vært usaklig eller vilkårlig. Klager har heller ikke påpekt forhold som tilsier at vurderingen er i strid med kravene i anskaffelsesloven § 4. Klager har ikke dokumentert at de har *«tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet»* til å gjennomføre kontrakten. Innklagede har derfor ikke brutt anskaffelsesregelverket ved å avvise klager fra konkurransen.
- (23) Ettersom sekretariatet har funnet at klagen klart ikke kan føre frem, avvises den som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. klagenemndeforskriften § 9.

Klageadgang:

Dere kan klage på avvisningsvedtaket til klagenemndas leder, som i så fall vil avgjøre om klagen likevel skal behandles av klagenemnda. Klagenemndas leder kan bare ta stilling til de faktiske forholdene som er vurdert i denne avvisningen, og det er ikke anledning til å fremme nye rettslige anførsler/påstander. Det holder derfor at du informerer sekretariatet om at du påklager avvisningsvedtaket.

En slik klage må foreligge senest tre virkedager etter at dere er blitt kjent med vårt avvisningsvedtak. Med virkedager menes her alle dager unntatt lørdager, søndager, offentlige helligdager og offentlige fridager. Klagefristen kan ikke forlenges.

Med hilsen

Maria Førland
Juridisk rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur